

DEBRECEN-N. VÁRADI ÉRTESÍTŐ.

Szerda Oct. 2-án 1850.

2-ik félév, 8^{dik} évfolyam.

Adás-vevés 's mindenféle hirdetémmekkel hetenkint megjelenik. Félévi előfizetés helyben 1 ft. 30. kr. — postán bár hová 2 ft. 30. kr. ezüst-pénzben. — Előfizethetni mindkét városi tudakozó intézetben. —

Egy példány ára 4 kr. p. p.

 A' tisztelt közönség felszólítatik (ide nem értvén a' félévre már befizetett előfizetőinket hogy folyó hó elejétől kezdve Értesítőnkre évnegyedi előfizetéssel is rendelkezhetni, u. m. Octóber — November — December — 3 hónapra 50 kr. p. p. tisztelettel tudatja

mindkét városbani tudakozó intézet.

DEBRECENBEN.

Az előbbi időkbeni gyakorlat szerint tartatni szokott vásári **táncvigalmak** életbeléptetéseül, a' jelenlegi vásár vasárnapján, az az f. e. Oct. hó 6-ika estvéjén, a' „**Fehérlóhoz**“ címzett vendéglő táncsteremében, a' helybeli rendőri főnökség engedelmével.

TÁNCVIGALOM

fog tartatni.

Melyre a' közel megyékbeni vidéki, 's általában a' vásári, és helybeli t. c. közönséget, — a' táncvigalmi élvek és kényelmek iránti előgondoskodás ígérete mellett — tisztelettel fölkéri és meghívja

TORNAI FERENC

haszonbérlo.

Belépti díj: 30 krajcár p. p.
Kezdeté esti nyolcadfél órakor.

Bolt-változtatási jelentés.

Alólírt tisztelettel jelenti a t. c. közönségnek, hogy a nemes város háza cegléduta felőli szegletén nyolc éveig folytatott **vaskereskedését**, szinte cegléduta általellenbeni szegletére, azaz t. c. **Kovács János ur** házába áttette, ezt folyó hó elsőjén megnyitván, mindenféle **vas, acél, és rézcikkeit, hordozható vaskonyhát**, 's azokhozvaló **fénymázos edényeit** mind nagy mind kisebb mennyiségben a legjutányosabb áron ajánlja.

Ugyszinte **mgs. gróf Schönborn** egyedül nála levő **munkácsi tímó, és vasgyári raktárában** mindenféle **kályhák** öntött vashól, reggeli éték készítő, légfűtő, és vasaló-vas-tüzesítő kályhák; szappanfőzőknek, kalaposoknak és hamuszir-készítőeknek üstök; továbbá **takarék-tűzhelyek** öntött vashól, és pléhből; tűzi rostélyok, tüzelő, tisztító és kandalló-ajtócskák, főző-helyre lyukas és lyukatlan vastáblák — olajmalomba való hengerek, kész vaskékék, 's mindennemű öntvények gyári áron kaphatók.

Bészler Károly.

(D. 152.) **Arany fülbevaló** (3.3.) két brilliánt köves arany gyűrű, gránát, többemű ezüst asztalikeszűletek; folyó 1850-dik év October 5-ik napján délutáni 3 órakor a' debreceni tudakozó intézetben árverés útján elfognak adatni.

(NV. 100.) **Két fi-gyermek** (2.3.)

Várad-Olasziban egy uri házhoz élmezésre 's szállásolásra az iskolai idő szakra felfogadandó, a' gyermekek minden szükségesekkel ellátva, a' rossz sáros időben kocsin vitetnek iskolába, tanítójuk kíséretében ki szüntelen vélek egyszóban német magyar diák nyelvben oktandja, bővebb tudósítást nyerhetni a' nváradai tud. intézetbe Lonyai háznál.

(D. 153.) **Koszt-adás.** (2.3.)

Debrecenben szent-annautcán a' 2313. szám alatti háznál, akár hónaponként, akár több időre **koszt-ra** a' férli, ugyszinte nőszemélyek is, kívánságokhoz képest felfogadandók. Értekezhetni a' fent számozott háztulajdonossal, egyszersmind a' tudakozóintézetben.

(NV.) **Egy gazda tiszt-et,** (2.3.) mint talpig (magyar beszmondásként mondva) derék embert, 's a' gazdászatot tökéletesen értő egyént — szolgálalba — ajánl —
a' nváradai tudakozó intézet.

(D.) **ELADÓ VASKONYHA** (3.3.)
találattik Debrecenben, Nagyujtucán, 1594. sz. alatt.

(NV.) **Leány nevelő intézet.** (2.3.)

Alólírtak tudatják a' mélyen tisztelt közönséggel, mi szerént leány nevelő intézetük folyó évi 1-ső octoberől a' Matolloy háznál a' kispiacon állítandják fel, hol taníttatni fognak a' nevendékek:
1-ször Magyarul, németül, és franciául nyelvtanilag.
2-ször Különbféle tudományokra, u. m. Világtörténet, földleírás, természettan, a' régiségek tana, számadás, szép írás és rajzolásra.
3-ször Minden nómunkákra.

Bővebben értekezhetni Nagy-Váradon

Broche Vencel
hites nevelő és néje születlet
Schwarz Louiza

(D. 155.) **Hirdetmény.** (2.3.)

Debrecenben egy uri házhoz felvállalandó négy kosztos kerestetik. avagy szállás, 's kosztal ugyan anynyi tanuló. Bővebb értesítést vehetni a' Debreceni tud. intézetben.

(NV. 104.) **Kisded óvás.** (2.3.)

Alólírt, ki már tizenöt éveig nevelési pályán bizonyítványai szerint a' legjobb sikerrel működött, jelenti a' t. c. szülőknek, hogy October 1-én NVáradon magyar utcán 262-ik sz. a. kiseddovo intézetét megnyitandja
Dik Ferenc.

(NV. 105.) **Zongora 's német nyelv tanító.** (5.3)

Tisztelettel jelenti a' t. c. szülőknek, hogy iskolai pályáit itten NVáradon folytatja. Szünórai alatt ajánlkozik valamely uri háznál magyar, német, deak, 's zongora tanítást vállalni 's mind ezekben teljes megeléglést ígér, bejelentést elvár a' NVáradai tudakozó intézet.

(D. 151.) **Eladó lovak.** (3.3.)

 Három jó ígás ló eladó. Bővebb utasítást vehetni a' debreceni tud. intézetbe.

(NV.) **Eladó házi butorok.** (2.3.)

A' NVáradai tudakozó intézetbe külömbféle házi butorok eladók. —

(D.) **Eladó két zongora**

 jó és csinos, 6 1/2 octavás, van a' debreceni tudakozó intézetben.

(D.) Szentannai fürdő iránti figyeltetés. (4.4.)

FÖRÖNDI

minden nap rendszeren 's gyorsan lehet. —

(D.) **100 mázsa szalona** (1.)

Őszvesen vagy részenként eladó, megtekinthető, hol egyszersmind értekezhetni Debrecenben Váradutcán a Nádorhoz címzett vendéglőben.

(D. 150.) **Hirdetés.** (3.3.)

Alóírt tisztelettel jelenti a t. c. közönségnek, hogy a városháza cegléd utca felőli szegletén a Bészler Károly ur vaskereskedése helyén fűszerkereskedést nyitott, 's illő áron ajánlja legújabbán beszerzett fűszer — festék — szivar — 's egyéb cikkeit.

Szentpéteri János.

(NV. 103.) **Eladó föld-birtok** (2.3.)

Bihar megyében Debrecen és nagy Várad közt fekvő **részbirtok** mely áll 170 köblös szántó földből, 136 köblös kaszálóból, 80 kapa major-ság szőlőből, mintegy 300 köblös erdőből ezenkívül legelőből és 750 kapa dézmás szőlőből, hozzá tartozó kényelmes nagy urilakkal, gazdasági épületekkel ellátva, egy nagy majossal és nagy kerttel, kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni éránta Nagy Váradon ügyvéd

Szász Károly urnál.

(NV. 102.) **Eladó zeneóra.** (3.3.)

Nagy-Váradon oláh Püspök utca 376-ik szám alatti háznál, egy jó izléssel készült mahoni fából való szekreter aranyozott parkányokkal, melyen egy gazdagon meg aranyozott oszlopon levő óra áll, melly hetenként egyszer huzódik fel 's minden óra ütés után az alatta való szekrényben futó zenet játszik, őszvesen 12 darabból. Minden órán jutányos áron eladó.

(D. 187.) **Kiadó butorzott szoba.** (3.3.)

Debrecenben varga utcán, 2193-dik szám alatti szöglet háznál, az utcára nyíló ablakkal egy csinos nagy festett szoba: illendőn butorozva — 1-2 egységnek havonként érbe adandó — Kellő esetben konyha is adathatik hozzá.

(D. 183.) **Eladó ház.** (3.3.)

Debrecenben, péterfia utca derekán, a S29-ik szám alatti szöglet ház, több célszerű 's cseréppel fedett kő épületekkel, mely 2,000 v. forint évi jövedelmet biztosít, minden órán eladó. Értekezhetni a bentlakó tulajdonossal.

(D.) **Eladó 2 boglyás kaszáló.** (3.3.)

Debrecenben nagycsere szélben — igen közel a városroshoz — mely egyszersmind szántás alá is használható, minden órán eladó. Utasítást ad a tud. int.

Vegyes hírek.

Debrecenben sept. 21-kén tartott a tisztántuli reform. egyházkerület gyűlése. Főtárgy vala, az ottani főiskolában megürült tanári székeket betölteni.

Ezek voltak: a' historiában mint classica literaturában egyaránt remek Péczely József, a' tudós nyelvbart Lugossi József, a' mathesis és természettanban mély Kerekes Ferencz, valamint szentírás magyarázatánár Erdélyi József helyei.

Lugossi előbbi tanszékébe, melyről lemondott volt, visszaállított mint rendes tanár; Péczely helyére Tóth Ferenc, Kerekésére Bálint József, Erdélyire Menyhárt János ideiglenesen egy évre alkalmaztattak. Egyszersmint testgyakorlati tanárul, valamint német nyelv tanítójául Örvényi Vilmos választottak.

— **Legújabb** hírül tudathatjuk t. olvasóinkkal, miszerént **b. Geringer** teljh. polgári csász. biztos ő excija Sept. 28 Bécsbe utazott, néhány napig ott mulatandó. Utazásának czélja a' Magyarakoronország politikai szervezetének fogantatását tárgyazo tanácskozmányokban részt venni.

— Besze János volt képviselő és kormánybiztos a' forradalom alatt, legközelebb elfogatott.

— A' „Lith. Neuigk. B.“ írja:

— Magyarország reorganisatioja a' birod. alkotmány alapján gyorsan halad előre. Ismét több ide vonatkozó törvények vannak bevégezve, és határozás végett a' ministertanács elé terjesztve.

— A' kegyelmi tények ugy látszik egész Konstantinápolig kiterjednek, mert hírlik, hogy a' kormány az ottani consulságot utasította volna, valamennyi menekülteket tökéletes amnestiát biztosítani, 's nekik, a' mennyiben arra szükségük lenne, eszközöket nyujtani, hogy hazájokba visszatérhesenek. Természetesen néhány nevek vannak kije-lölve, kikre a' rendeletek kiterjednie nem szabad.

Bécs. A' peti keresk. bank a' bécsi banktervezetét elfogadván, nov. hó végével megszüntetendő ügyleteit, 's dec. 1-jén a' bécsi bank főinkim-tézetévé alakult át. Ez utóbbi átveszi egyszersmind ez első localitásait és hivatalismelyzetét. A' keresk. bank az utóbbi években annyi vesztéséget szenvedett, miszerint a' nemzeti bank főinkintézete mellett föllánia lehetetlen lenne.

— Az ezüstszállítások, melyek ezelőtt a' magyar bánvárosokból Bécsbe havonkint rendszeren történtek, 's mintegy két év előtt szüntettek meg, most ismét rendszeren megkezdődtek. — Egy ily szállítmány tartalma égszerre Körmeöön vert arany és ezüst pénzben 10,000 — 100,000 pft. közt változik.

— A vámkorlátozások megszüntetését Magyarország és a többi országok közt nagy nyugtalansággal várják, 's a határokon mindenütt nagy mennyiségben van mindenütt áru fölhalmozva, melyek a vámmentes átjuthatásra várnak.

— Anglia

— A Standard alaptalannak nyilvánítja azon hírt, mintha Guyon a tábornok hitét elhagyta 's mohamedáná lett volna, hogy pasaságot nyerhesse; — szerinte Guyon, noha a török hadseregben alkalmazást fogadott el, nem kényszerített arra, hogy hitét megváltoztassa, 's neje (született Splényi báróné). 's családjával együtt Damaszcusban folyvást úgy él, mint angol keresztény.

— Franciaország. Egy Konstantinápolyból érkezett magánlevél a menekültek ügyéről következő adatokat közöl: A magyar menekültek kérdésében, egy idő óta ismét izenetek váltakoznak a török kormány 's a legelőkelőbb külügyi követségek közt. Kossuth több külországi követeknek 's a török cabinet több tagjainak írt, hogy szabadságát megnyerhesse. Ezen levelekben azt állítja, hogy ő bizalmának 's a törökök hűtlenségének áldozata, kik azt ígérték neki, hogy mint vendégük tetteiről szabadon fog rendelkezni, 's végre a divánt azonnal fenyegetti, miként panaszeit a közvélemény elé terjesztendi. Angol 's Franciaország követei e tárgyban Ali pasa, a török külügyministerhez jegyzékeket intéztek; de hogy ezekre minő válasz adatott, nem tudjuk. Másfelől Kossuth Londonban levő honfitársaihoz is írt, 's october havára tüzte ki ezen városba érkezése idejét. Austria mint mondják — ez okból igen kemény hangon írt sürgönyöket intézett a portához. —

— Páris, sept. 19. Az országos bizottmány mai ülésének — a mennyire tudjuk — semmi fontosabb eredménye sem lett. A 's december 10-kei társulata iránt egy igen hatályos interpellatio intéztetett a jelen volt ministerekhez. — Ezen társulat azonban folyvást működik, 's a hol csak lehet ujonczokat szed. A társulathoz fölvetéének először is a földmivetés, kereskedés és ipar, egyletének 's a kérvényét írják alá. melyben Bonaparte Lajos elnöksége idejének 10 évre meghosszabbítása kívántatik. Az ismertető-jel egy emlékpénz, melyen egymás fölött Napoleon, fia 's Bonaparte Lajos fejei láthatók; a hátlapon pedig egy sziv fölött két csont áll, ezen körirattal: „Bátorság, becsület, emberiség, 's az 1850-ki évszám.“

— Hétégyén, kiknél a Nemesis titkos társulat fölfödöttese következtében, házmotózás

eszközletett, 's fegyver 's löpor találtztqtt, azért mivel titokban fegyvert 's löport tartottak maguknál, a fegyrendőri törvényszék elé állították 's közülük öten 50 frank bírság- 's 15 napi börtönnel ítélték, ketten pedig fölmentek.

— Törökország Zara, septemb. 17. Ali Fazli és Mustai pasa|Konstantinápolyba hívtattak. A bosniai, hercegovinai és krjanai törökök a saesikernek kinyilatkoztatják, hogy a függetlenségi harcot folytatják, ha hogy könnyítések nem adatnak.

Oroszország. Varsó, sept. 12. Az egész lengyel királyságban 1851. jan. 1-jétől kezdve az orosz nyelv fog behozatni. Sokan tudni akarják, hogy tömérdék utlevelek szolgáltattak Franciaországba, kos kiszolgált katoná kűdett el Bosniába és Bulgariába, általában a dunai fejedelemségekbe azon utasítással, hogy a török-szláv népességnek Oroszországnak ellenállhatlan hatalmát hirdessék. Mindenütt egy európai háborútól, a régi bourbon ág visszahelyezéséről beszélnek.

— A lengyel határszéiről, sept. 11. Jövő évi jan. 1-től kezdve a Lengyel-és Oroszország közti vámvonal megszűnik. Mig azonban Lengyelországnak.tökéletes beolváztása bevégezve leend, addig a lengyel terület a külföldtől a legszigorubbán elzárva marad. Közvetlen a határon egy werstnyi (orosz mérföldnyi) távolságra őrházak állítatnak, melyek közt, ha erdőkben fekszenek, világos, széles fasor-kivágás által kilátás nyitattik. Minden őrházban lesz 10 gyalog katoná egy káplárral 's egy lovas alkáplárral. Minden órában, éjjel nappal, folyvást egy őrcsapat vonul egyik őrháztól a másikhoz, annak eszközzésére, hogy senki a határon át ne mehessen. Egy azonban hosszabb idő alatt a katonák a határlakosokkal meg ne barátkozzanak, megfosztatik a katoná még a lehetőségét is, hogy ismeretessé legyen. Azon őrcsapat, mely az egyik őrháztól elindul, nem kerül abba többé vissza, hanem a legközelebbiben marad, mig az utolsó őrház csapata az ő helyét foglalja el. Egy nap lefolyása alatt tehát az egész legénység egy őrházból a másikba átvonul 's így napról napra mindig egy őrházal tovább megy, mig végre az első határorház legénysége az utolsóba jut. Egy mérföldnyire a határtól egy második az elsőhez hasonlóan szervezett őrláncz leend, 's ettől ismét egy mérföldnyire egy harmadik őrvonalon úgy hogy ha valakinek sikerülne az első őrvonalon átjutni, a második vagy harmadik határorháznak bizonyosan kezébe kerül.